

AFLEVERING 12

Het levensweb

Naar: Kompas

Leeftijd: 9-12 jaar

Duur: 30 minuten

Doelen Kinderen ontwikkelen meer respect voor dierlijk en menselijk leven
 Kinderen begrijpen de impact die zijzelf en anderen hebben op verschillende ecosystemen.

Kinderrechten Recht op een goede gezondheid
<http://www.kinderrechten.be>

Kinderrechten-waarden Respect voor elke mens, verantwoordelijkheid nemen, solidariteit en verbondenheid

Kinderrechten-vaardigheden Zich inleven in iemand anders, een eigen standpunt innemen, het standpunt van iemand anders durven in te nemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, om hulp vragen en hulp bieden, onderhandelen, evalueren, opkomen voor de rechten van anderen

Materialen Link naar filmpje - Candid Geit:
https://youtu.be/gY9m3zM_a2w
 Een bol dun touw of sterke wol
 een schaar

Vorbereiding

Verloop

Instructies

Het web maken

Maak de link naar de Generatie K-candid Geit. Vraag waarom het belangrijk is om dieren respectvol te behandelen.

Vraag de mensen om in een kring te gaan staan.

Leg uit dat ze een model van het web van het leven gaan weven.

Jij begint. Hou de bol touw in je hand en noem een groene plant, bijv. een kool.

Hou het einde van het touw vast en gooi de bol touw naar iemand anders in de kring. Die persoon vangt de bol op en zo is er nu een stuk touw tussen jullie beiden.

Deze persoon moet nu een dier noemen dat kool eet, een rups bijvoorbeeld. Hij of zij houdt nu het touw vast en gooit de bol verder naar een derde persoon in de kring.

Deze derde persoon moet dan weer aan een dier bedenken dat rupsen eet, zoals een vogel, of een vogelsoort zoals een lijster. Dan gooit hij/zij de bol weer naar een vierde persoon.

Speel verder totdat de bol touw heel de kring heen en weer is gegaan en er kriskras een web is ontstaan dat het 'web van het leven' vertegenwoordigt.

Het web vernietigen

Neem de schaar en vraag de mensen nu specifieke voorbeelden te geven van wat het levensweb beschadigt, zoals autowegen die over landbouwgrond worden aangelegd of overbevissing van kabeljauw.

Knip bij elk voorbeeld een touw in het web stuk.

Nabespreking en evaluatie

Begin met vragen over hoe de mensen zich voelen nu ze zien dat het web vernietigd is en ga dan verder met deze onderwerpen en wat er gedaan moet worden om het milieu te beschermen.

Wat voelde je toen het web stapsgewijs vernietigd werd? Was het gemakkelijk om dieren en planten in verschillende voedselketens te noemen? Hoe goed kennen mensen de geschiedenis van de natuur?

Wiens verantwoordelijkheid is het om het milieu te beschermen?

Het evenwicht in de natuur is heel complex en het is niet gemakkelijk om te voorspellen wat de gevolgen op wereldvlak zullen zijn van welke actie ook. Hoe is het dan mogelijk om beslissingen te nemen over het gebruik van de hulpbronnen? Hoe kunnen mensen bijvoorbeeld beslissen om al dan niet een bos te kappen om het land te kunnen gebruiken voor het telen van gewassen?

We zijn afhankelijk van onze omgeving om ons te voorzien van voedsel om te eten en van propere lucht om te ademen. Zonder een gezonde natuur zouden we niet kunnen leven, het is een voorwaarde van levensbelang. Hebben we daarom niet bij voorrang de plicht om het milieu te respecteren waardoor onze rechten om er gebruik van te maken worden beperkt? (Zoals we ook de plicht hebben om rechten en vrijheden van anderen te respecteren, iets wat onze eigen rechten als individu beperkt.)

Eindig met een korte brainstorm over succesverhalen rond het milieu. Het is niet allemaal hopeloos! Er zijn over de hele wereld veel mensen actief die ijveren voor een duurzaam milieu voor de volgende generaties.

Tips voor de begeleider

Elke voedselketen moet huidige of mogelijke relaties voorstellen. Bijvoorbeeld, gras – schaap – mens. Of plankton – walvis. Of plankton – haring – varken (aan varkens wordt vaak visvoer gegeven) – mens – tijger!

Denk eraan dat als een dier sterft, bacteriën het lichaam ontbinden en de vrijgekomen mineralen opgenomen worden door andere groene planten. Dus begint de levenscyclus helemaal opnieuw. Miljoenen van deze cyclussen staan in relatie met elkaar en creëren zo het web van het leven.

Probeer de kinderen te doen denken aan zo veel mogelijk voedselketens. Denk aan voorbeelden uit bossen, wouden, bergen, heideland, moerasgebied, bevoeiingsgebied, rivieren en zeehabitats. Je kan altijd tussenkomen en iets zeggen zoals: "Nu worden de mineralen naar zee gespoeld en worden ze door zeefytoplankton (plantaardig plankton) opgenomen." Of als je van een ecosysteem in zee wil overgaan naar een ecosysteem op het land kan je zeggen dat "de zeemeeuw die de krab heeft opgegeten, nadien het land is ingevlogen om op landbouwgrond te landen waar ze stierf". Als een kind niet op een volgend verband kan komen, kan hij de anderen een suggestie vragen.

Als je in deel 2 het touw doorknipt, knip dan willekeurig in verschillende delen van het web. De eerste knippen zullen niet veel verschil maken dankzij de manier waarop de draden kriskras over elkaar liggen en het web nog min of meer samen houden. Als je echter meer begint te knippen in het web, zal het stap voor stap uiteen vallen en uiteindelijk blijf je over met een hoop draden op de vloer met daarrond een kring mensen die elk een klein, nutteloos eindje touw vasthouden.

In deel 2 van de activiteit zal je moeten voorbereid zijn op enige controversiële antwoorden op de vraag "wat beschadigt er het web?". Vegetariërs bvb, zullen zeggen dat mensen die vlees eten het web beschadigen. Je moet dit standpunt erkennen en de anderen vragen wat zij hiervan denken. Let er echter op dat je op dit moment geen lang debat op gang brengt; beëindig eerst het spel en keer er dan op terug in de nabespreking en de evaluatie.

Probeer niet meegesleept te worden in de discussie, maar hou het thema van de activiteit in het oog, nl. de invloed van menselijke activiteit op het milieu is.

Het vernietigde web is inderdaad een sterk beeld. Daarom is het ook heel belangrijk dat je tijd overlaat voor

de korte brainstorm of discussie over de vooruitgang die gemaakt wordt in de bescherming van het milieu. Je kan ook nadenken over wat er nog meer gedaan kan worden en over wat zij zelf kunnen doen. De mondiale situatie is inderdaad ontmoedigend, maar het is belangrijk dat de mensen zich niet machteloos voelen in verband met wat er te doen staat.

Eindtermen

Mens en maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.13

Tijd: 3.1

Ruimte: 4.11

Nederlands

Luisteren: 1.1, 1.3, 1.6, 1.8

Spreken: 2.2, 2.5, 2.6, 2.7

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8

Domein samenwerking: 2

Domein samenwerking: 3